

#WłączŚwiatłoUkrainie

FUNDACJA
ZNAKIPAMIĘCI
ZNAKIPAMIECI.PL

МИ З ВАМИ

FUNDACJA ZNAKI PAMIĘCI
UL. PUŁKU AK „BASZTA” 2 LOK. 116
02-649 WARSZAWA

WWW.ZNAKIPAMIECI.PL
KONTAKT@ZNAKIPAMIECI.PL

MISJA HUMANITARNA #WŁĄCZŚWIATŁOUKRAINIE – RAPORT 2023

W dniu 24 lutego 2022 roku wojska Federacji Rosyjskiej bez wypowiedzenia wojny weszły na terytorium niepodległego państwa, jakim jest Ukraina, rozpoczynając pod osłoną "specjalnej operacji wojskowej" regularne działania wojenne i rozpoczynając tym samym - bez wypowiedzenia - wojnę z Ukrainą. W wyniku działań militarnych, ostrzału artyleryjskiego i operacji realizowanych przez ciężki sprzęt wojskowy, zmierzających do siłowego przejęcia władzy w Ukrainie, rozpoczęła się masowa migracja ludności cywilnej na niespotykaną od 1945 roku w Europie skalę. Uciekający przed wojną kierowali się przede wszystkim do Polski, gdzie w ciągu zaledwie 5 dni znalazło schronienie blisko ćwierć miliona ludzi. Wśród tłumu ludzi, z których KAŻDEMU należała się opieka i ochrona, znajdowali się liczni nasi znajomi, przyjaciele i współpracownicy z terenów Ukrainy Centralnej - z Baru, Winnicy i samego Żytomierza. Niejednokrotnie z jedną walizką, zostawiwszy za sobą całe swoje życie, uciekając przed zniszczeniem i śmiercią - kobiety z dziećmi w różnym wieku i osoby starsze. Skala i złożoność problemu sprawiły, że pomimo ogromnych nakładów zarówno Państwa, jak i społeczeństwa polskiego i uspokojeniu w kolejnych miesiącach fali uchodźczych, skala niezbędnej pomocy jest nadal zbyt mała i będzie potrzebna jeszcze przez niemożliwy do określania czas, przede wszystkim na terenie Ukrainy.

Akcja pomocowa Fundacji Znaki Pamięci rozpoczęła już na początku roku 2022 przerodziła się wobec rozwoju wydarzeń w Ukrainie na przestrzeni całego 2022 r., w tym szczególności działań militarnych Federacji Rosyjskiej, w pilną akcję interwencyjno – ratunkową wczesną jesienią 2022 r. Nasi partnerzy z różnych środowisk ze Lwowa, a także z Wołynia, Ukrainy Centralnej i Wschodniej zgłaszali wówczas do nas liczne, pilne i zmieniające się wraz z rozwojem sytuacji prośby o jak najszybsze wsparcie materialne i rzeczowe - w postaci generatorów prądu, powerbanków wszelkiego rozmiaru, a także wyrobów medycznych, środków higienicznych, artykułów związanych z ratowaniem zdrowia i życia, a nawet zwykłej żywności. W związku z nieustającymi bombardowaniami stacji przesyłowych i miejscami kompletnym blackoutu odwoływane były (i są niestety ponownie) regularnie zajęcia w szkołach, planowe operacje w szpitalach, ludzie pozbawieni byli dostępu do podtrzymującej życie aparatury medycznej, marzną i zapadają na kolejne choroby, poważnie odczuwalną są również braki podstawowych produktów, żywności i leków - co zwłaszcza w małych miejscowościach przyjmuje z każdym dniem rozmiary coraz większej katastrofy humanitarnej.

Fundacja Znaki Pamięci, rozpoczynając jesienią 2022 r. misję humanitarną #WłączŚwiatłoUkrainie, na przestrzeni lat 2022 - 2023 zabezpieczyła i nadal zabezpiecza, a także finansowała i nadal finansuje z własnych środków zakup i transport pomocy materialnej dla Ukrainy, w tym pomocy żywnościowej, medycznej i materiałowej. Zgodnie z dalszym

opisem, Fundacja prowadzi systematyczne, odpowiadające bieżącym potrzebom ofiar wojny w Ukrainie i osobom poszkodowanym przez działania militarne od pierwszych dni wojny. Początkowo nasza pomoc ograniczała się do pomocy grupom uchodźców na terenie Polski, jednak w związku z ciągłym pogarszaniem się sytuacji, wczesną jesienią 2022 r. podjęliśmy decyzję o konieczności organizacji misji pomocowych na terenie Ukrainy - misję tę realizujemy do dnia dzisiejszego. Skupiamy się przede wszystkim na środowiskach w sposób szczególnie upośledzonych i defaworyzowanych, dla których pomoc jest utrudniona bądź nie dociera wcale – są to przede wszystkim hospicja i domy opieki, instytucje zdrowia w małych ośrodkach miejskich i wiejskich Ukrainy Centralnej, w tym w szczególności ośrodki zajmujące się leczeniem i rehabilitacją rannych żołnierzy, grupy sierot – wewnętrznych uchodźców wojennych (w tym również dzieci romskie ze Wschodniej Ukrainy), ale także środowiska kobiece i inne społeczności. Do listopada 2022 r. nasze akcje były niewielkimi, pojedynczymi transportami z bieżącymi artykułami pierwszej potrzeby i wsparciem w relokacji uchodźców. Od listopada 2022 r. do chwili obecnej prowadzimy regularną akcję humanitarną na terenie Ukrainy.

#WŁĄCZŚWIATŁOUKRAINIE - 2023

ZIMA

Ostatnia w 2022 r. świąteczno - noworoczna akcja Fundacji trwała przez cały listopad, grudzień i styczeń 2022/2023 i zakończyła się wsparciem finansowo przez Fundację Totalizatora Sportowego organizacją konwoju humanitarnego, który dotarł do Lwowa 28 grudnia 2022 r. - w kolejnych dniach pomoc była przekazywana potrzebującym osobom, instytucjom i organizacjom. Dzięki ofiarności dobrych ludzi, naszej małej Fundacji Znaki Pamięci udało się w grudniu 2022 r. zebrać, zakupić i przekazać na Ukrainę blisko 3 tony pilnie potrzebnej pomocy. Wsparliśmy przede wszystkim uczniów lwowskich szkół średnich, a także uczniów szkół w Jaworowie, Równem, Winnicy i Barze. Zasadniczą częścią naszego transportu były - bezcenne w związku z rozwojem działań militarnych - generatory prądu, specjalistyczne agregaty inwertorowe, powerbanki, jak również inne źródła światła i energii elektrycznej. Ogólnie w ramach przeprowadzonej akcji Fundacja pozyskała i zakupiła 5 dużych, przemysłowych generatorów prądu, w tym trzy bardzo trudno dostępne specjalistyczne agregaty inwertorowe, które trafiły do placówek medycznych (w tym dwa na blok operacyjny szpitala w Jaworowie, gdzie niemal natychmiast zostały uruchomione i już następnego dnia posłużyły do przeprowadzenia ratującej życie operacji). Generatory przekazaliśmy także do miejskiej Polikliniki nr 4 we Lwowie (oddział dziecięcy "Wesetka"), a także do lwowskiego hospicjum prowadzonego przez siostry Józefitki, gdzie dostarczyliśmy również ponad 2.000 sztuk pieluch dla dorosłych osób niepełnosprawnych.

Dodatkowo Fundacja zakupiła oraz pozyskała od Darczyńców, dostarczyła do Lwowa i przekazała do dalszej dystrybucji ok 1.000 kg suchej żywności, w tym m.in. konserwy, makarony, cukier, mąkę, artykuły dla dzieci (płatki śniadaniowe), kasze, zupy i dania instant itp. Udało nam się również pozyskać ponad 250 kg słodyczy, które zostały rozdane uczniom wspomnianych szkół, a także podopiecznym wspomnianego już hospicjum. Dostarczyliśmy również ok. 100 powerbanków (które zawieźliśmy do Lwowa naładowane), a także latarki, baterie, przenośne lampy i paliwo turystyczne oraz świece. Dary zostały rozdysponowane pomiędzy potrzebujących we współpracy z przedstawicielami polskich i ukraińskich instytucji pomagających ofiarom wojny w Ukrainie.

Podczas naszych kolejnych zimowych akcji w styczniu, lutym i marcu 2023 r. wspieraliśmy i nadal wspieramy kolejne, potrzebujące społeczności. Ponownie dotarliśmy z pomocą do organizacji społecznych z Zachodniej i Centralnej Ukrainy w Łucku, Równem, Winnicy, Barze i innych miejscowościach. W ramach akcji zorganizowaliśmy kilka transportów z ciepłymi ubraniami, kocami, poduszkami i kołdrami, a także drobnymi akcesoriami wojskowymi dla ukraińskiego wojska, udało nam się również przy pomocy Darczyńców (Fabryka Mebli w Rawie Mazowieckiej) wyposażać wyremontowane przez władze Lwowa mieszkania dla grupy ok. 70 uchodźców wewnętrznych ze zniszczonego przez rosyjską armię Rubiżnego w obwodzie ługańskim. Wsparliśmy także naszymi działaniami lwowski projekt "Unbroken" - budowę centrum rehabilitacyjnego i protetycznego dla rannych żołnierzy ukraińskich we Lwowie. Dotarliśmy także do pojedynczych, znanych nam osób prywatnych - głównie z niepełnosprawnościami - na terenie całej Ukrainy i wsparliśmy poszukiwania nowych domów, zarówno w Polsce jak i na Ukrainie, dla osób, które straciły wszystko w wyniku działań wojennych. Nasze zimowe akcje objęły, ze względu na specyfikę pory roku, głównie zaopatrzenie w żywność, ciepłą odzież, artykuły pierwszej potrzeby i artykuły higieniczne, a także przenośne źródła energii. Do lwowskiego hospicjum i innych potrzebujących środowisk udało nam się dostarczyć wózki inwalidzkie, ciśnieniomierze, artykuły higieniczne i kolejne 200 kg pampersów dla dorosłych, słodycze oraz żywność. Za pośrednictwem lwowskiej Rady Miejskiej ponownie wsparliśmy 125 Brygadę Obrony Terytorialnej, przekazując nowe koce, kołdry i poduszki dla żołnierzy walczących na pierwszej linii frontu, a także żywność i drobne elementy wyposażenia wojskowego. Udało nam się również zakupić i przekazać na potrzeby wojska profesjonalny termowizor.

Duża część marcowego transportu skierowana została do miejscowości Bar w obwodzie winnickim (Ukraina Centralna), gdzie pod opieką kierownictwa Domu Polskiego, we współpracy z administracją wojskową, znajdowały się nie tylko pojedyncze osoby niepełnosprawne, ale również grupa żołnierzy - rekonwalescentów z 79 Brygady Artylerii, a także rodziny (żony i dzieci) żołnierzy z Mariupola, z których część przebywa nadal w niewoli rosyjskiej oraz duża grupa uchodźców wewnętrznych - m.in. z Siewierodonecka, Dniepru, Chersonia i innych, zniszczonych miast. Na ręce kierownictwa placówki przekazaliśmy pomoc żywnościową, a także nowe wózki inwalidzkie i sprzęt do rehabilitacji, materiały opatrunkowe, w tym specjalistyczne opatrunki do ran postrzałowych klatki piersiowej, apteczki polowe, środki odkażające i in. Aktywnie, poprzez nasze kontakty w Polsce i na Ukrainie włączyliśmy się również w poszukiwanie nowych domów dla ludzi, którzy w wyniku działań wojennych pozostali bez dachu nad głową i środków do życia. Ponownie częścią naszego transportu były również - w dalszym ciągu pilnie potrzebne - generatory prądu, specjalistyczne agregaty inwertorowe, powerbanki, jak również inne źródła energii elektrycznej a także latarki, baterie, przenośne

lampy i paliwo turystyczne oraz świece. Dodatkowo Fundacja ponownie zakupiła oraz pozyskała, dostarczyła na Ukrainę i przekazała do dalszej dystrybucji transport żywności suchej, konserwowanej oraz dania instant o wadze ponad 1.000 kg.

W marcu 2023 r. staraniami naszej organizacji i przy współpracy z Darczyńcami udało się pozyskać i bezpiecznie dostarczyć na Ukrainę w dodatkowym transporcie ponad 30 nowych szaf, szafek, stołów, krzeseł, łóżek, wyposażenia łazienek i kuchni. Zebrana pomoc o wadze kilkunastu ton została przekazana do dyspozycji Wydziału Pomocy Humanitarnej miasta Lwowa na rzecz znajdujących się pod opieką Miasta grup uchodźców wewnętrznych, w tym wspomnianej wcześniej miejscowości Rubiżne w obwodzie ługańskim (wschodnia Ukraina). W porozumieniu z władzami Lwowa objęliśmy naszą opieką i wsparciem tę grupę uchodźców wojennych. Kolejny marcowy transport trafił do winnickiej fundacji "Molfar" sprawującej opiekę nad rannymi i walczącymi żołnierzami ukraińskich brygad Obrony Terytorialnej. We współpracy z naszymi partnerami zakupiliśmy i przekazaliśmy nowe koce, kołdry i poduszki dla żołnierzy, a także artykuły medyczne (szyny do złamań, bandaże kompresyjne, środki odkażające i przeciwwirusowe) oraz wózki inwalidzkie do rehabilitacji rannych żołnierzy. Z pomocą jednego z naszych partnerów wsparliśmy również katolickiego księdza Grzegorza Drausa z parafii Św. Jana Pawła II we Lwowie, który za zgodą władz kościelnych i miejskich zorganizował i prowadzi przy swojej parafii dom oraz szkołę dla blisko setki romskich dzieci - sierot, uchodźców wojennych ze Wschodniej Ukrainy. Przekazaliśmy na potrzeby szkoły prowadzonej przez księdza Grzegorza Drausa kwotę 10.000 zł, a następnie wsparliśmy budowę i powstanie „terenowej” szkoły letniej przy romskim obozowisku pod Lwowem. Szkoła ta działała przez cały okres wiosenno - letni w zakupionym przy wsparciu Fundacji Edukacja dla Demokracji stuosobowym namiocie eventowym. Namiot ten pełnił również funkcję schronienia oraz funkcje sypialne dla dzieci w przypadkach wyjątkowo złej pogody w opisywanym okresie.

WIOSNA / LATO

Regularna, prowadzona od 2022 r. misja humanitarna Fundacji Znaki Pamięci przybrała formę pilnej interwencji kryzysowej na przełomie kwietnia i maja 2023 r. 29 kwietnia 2023 r. znaleźliśmy się jako pierwsza (i - jak się okazało - niestety jedyna) ekipa z Polski w Humaniu (obwód czerkaski), pod cywilnym blokiem mieszkalnym ostrzelanym przez wojska rosyjskie rakietami zaledwie kilka godzin wcześniej - w tej nocnej tragedii zginęły 23 osoby, w tym dzieci i niemowlęta, zaś ponad 100 innych straciło praktycznie cały dobytek swojego życia - w ataku tym zniszczone zostały doszczętnie dwie klatki schodowe (z trzech) bloku przy ul. Komarowa 25 w Humaniu, łącznie 53 mieszkania. Pierwsza klatka praktycznie przestała istnieć, druga nie nadawała się (i nadal nie nadaje - stan na 08.02.2024) do odbudowy. Byliśmy wówczas na Ukrainie w ramach naszej stałej misji i pod wpływem nadchodzących informacji postanowiliśmy zmienić nasze plany, dokończyć ponad 500 km i dotrzeć do ofiar z pomocą, którą mieliśmy jeszcze na samochodach. Na miejscu udało nam się wejść do zniszczonego budynku, nawiązać kontakt z mieszkańcami, udzielić im pierwszej pomocy i zebrać informacje o potrzebach - spływały one do nas jeszcze przez kilka następnych tygodni.

Po powrocie z Ukrainy rozpoczęliśmy na początku maja zbiórkę i zakup pomocy dla ofiar rosyjskiej napaści w Humaniu, udało nam się ją również nagłośnić i upublicznic przy wsparciu Telewizji Polskiej. Z pomocą własnych środków oraz środków finansowych i pomocy rzeczowej otrzymanej od Darczyńców dokonaliśmy zakupów m.in. leków, artykułów higienicznych, artykułów pierwszej potrzeby (w tym m.in. czajników i kuchenek elektrycznych, oświetlenia, drobnego AGD itp.), pościeli i koców, odzieży, artykułów dla dzieci i niemowląt, artykułów dla osób niepełnosprawnych (w tym pampersów dla dorosłych, wózków inwalidzkich, kul i balkoników rehabilitacyjnych oraz środków higieny osobistej, aparatów słuchowych, ortez itp.). Zawieźliśmy również do Humania składane łóżka polowe oraz 15 składanych, turystycznych łóżeczek dla najmłodszych dzieci. Skala pilnie potrzebnej (ale również – co pragniemy tutaj zaznaczyć - otrzymywanej przez nas regularnie od Darczyńców) pomocy była ogromna - mówimy jednak o grupie ponad 100 osób, w tym ponad trzydzieścioro dzieci, które w nocy 28 kwietnia 2023 r, o godzinie 4.30 nad ranem wybiegły przerażone (lub zostały wyniesione) przed płonący i grożący zawaleniem blok, w którym pozostawiły cały swój dobytek. Większość z tych rzeczy spłonęła tamtej nocy, zaś te, które pozostały, nie nadawały się do dalszego użytkowania.

Akcja pomocy ofiarom rosyjskiej zbrodni w Humaniu prowadzona przez Fundację Znaki Pamięci przy wsparciu naszych przyjaciół - współpracujących z nami organizacji trwała przez cały maj i dwa tygodnie czerwca 2023 r. i kontynuowana była w kolejnych miesiącach aż do stycznia 2024 r. Jej rezultatem był wiosenny konwój humanitarny, złożony z czterech dużych

aut dostawczych i tira, który dotarł do Humania w dn. 16 czerwca 2023 r. Dzięki Państwa wsparciu i pomocy udało nam się zabezpieczyć pierwsze, najpilniejsze potrzeby ofiar tej tragedii. Te potrzeby wciąż są jednak bardzo duże – nadal, mimo upływu czasu pilnie potrzebne są m.in. meble (większość ofiar znalazła już nowe, tymczasowe domy, niektórzy przebywają w pomieszczeniach tymczasowo zapewnionych przez władze miasta, część osób nadal przebywa na placówkach rehabilitacyjnych), ale także żywność, lekarstwa i artykuły oraz sprzęt dla osób niepełnosprawnych, utracone bezpowrotnie na skutek rosyjskiej napaści. Fundacja Znak Pamięci we współpracy z mieszkańcami zniszczonego bloku podejmuje i będzie nadal podejmować dalsze działania mające na celu zabezpieczenie i dostarczanie dalszej niezbędnej pomocy ofiarom. W tych smutnych okolicznościach nawiązaliśmy również kontakt z przedstawicielami 1 Strzeleckiej Roty z Humania (160 Batalion TRO), którą wspieraliśmy następnie przez cały rok 2023, przekazując głównie drobne elementy wyposażenia wojskowego, apteczki taktyczne, środki medyczne i odkażające, a także zimą 2023/2024 ciepłe ubrania, żywność i generatory prądu.

Równolegle do akcji pomocy Humaniovi prowadziliśmy działania mające na celu zabezpieczenie potrzeb medycznych obywateli ukraińskich rannych w działaniach militarnych na froncie (znajduje się wśród nich również wielu obywateli Ukrainy pochodzenia polskiego) - zorganizowaliśmy m.in. transport bezcennej pomocy dla Centralnego Szpitala Wojskowego w Kijowie (prowadzącego centrum rehabilitacyjne dla rannych żołnierzy), który zwrócił się do naszej organizacji z prośbą o pilną pomoc. Dzięki współpracy z warszawskimi Domami Opieki, placówkami medycznymi oraz Ambasadą Republiki Ukrainy w Rzeczypospolitej Polskiej, a także firmą SAVA Translogic, na przełomie czerwca i lipca 2023 r. udało nam się wysłać w drogę kolejnego tira, który zawiózł do Kijowa ponad 50 (ze 100 zabezpieczonych przez naszą Fundację) nowoczesnych łóżek szpitalnych na potrzeby rehabilitacji rannych żołnierzy - kolejne łóżka, a także sprzęt rehabilitacyjny zostały dostarczone w lipcu, sierpniu oraz wrześniu, a także na początku listopada 2023 r. W ramach tych transportów wysłaliśmy również do Kijowa łącznie ponad 60 wózków inwalidzkich i drobny sprzęt rehabilitacyjny. Również na przełomie sierpnia i września 2023 r. wyposażyliśmy nowo wybudowaną przychodnię / centrum zdrowia w Nahaczowie (obwód lwowski, 15 km od granicy z Polską), przekazując na jego potrzeby darowany naszej Fundacji w Polsce przez prywatnego darczyńcę m.in. kompletny unię dentystyczny – nowoczesny gabinet stomatologiczny, a następnie wyposażenie rehabilitacyjne. Akcja ta prowadzona była we współpracy z Fundacją Humanitarną Folkowisko i trwała do początków listopada 2023 r.

Wobec kolejnej rosyjskiej zbrodni - wysadzenia zapory wodnej w Nowej Kachowce w dn. 6 czerwca 2023 r, nasza Fundacja podjęła także natychmiastowe działania mające na celu pomoc ludności cywilnej na zalanych i zagrożonych epidemią terenach obwodów mikołajowskiego i chersońskiego. Do miasta Nowyj Buh (Nowy Bug) w obwodzie mikołajowskim dostarczyliśmy na prośbę władz miasta łącznie 18 ton pilnie potrzebnej pierwszej pomocy dla ofiar - w tym ponad 6000 butelek wody pitnej przekazanych nam przez Fundację Humanitarną Folkowisko na potrzeby akcji, ponad 7 ton mleka i wyrobów mlecznych oraz żywność dla dzieci, a także odzież, artykuły higieniczne, w tym podpaski, środki dezynfekujące, leki i wyroby medyczne oraz specjalistyczny sprzęt ratowniczy, niezbędny do pracy na zalanych i zagrożonych epidemią terenach, a także sprzęt niezbędny w poszukiwaniu i zabezpieczeniu ciał osób, które straciły życie w tej zbrodni. W kolejnych miesiącach kontynuowaliśmy pomoc dla mieszkańców obwodów chersońskiego i mikołajowskiego – tu dalsza pomoc była i jest niezwykle pilna i bardzo potrzebna na ogromną skalę.

Na zakończenie tego bardzo intensywnego i trudnego okresu, w ostatnich dniach czerwca 2023 r., dotarliśmy także z pomocą do taboru ukraińskich Romów - taboru, który funkcjonował tylko dzięki pracy i wysiłkom księdza Grzegorza Drausa z parafii Św. Jana Pawła II we Lwowie. O Romach zapomnieli chyba wszyscy - w tym organizacje ukraińskie, europejskie i niestety również polskie. W tym taborze mieszkało i przebywało w chwili w której się tam znaleźliśmy blisko 300 osób (w tym ponad setka dzieci, niektóre z wyraźnymi niepełnosprawnościami) - są to głównie uchodźcy wewnątrz z Ukrainy wschodniej, z terenów okupowanych. To ten najciemniejszy kąt, nad którym nikt się nie pochyla - taka bieda jest nieładna, niemedialna i zazwyczaj brudna, często brzydko pachnie, czasem nawet mocno śmierdzi. Nasza Fundacja wsparła działania księdza Grzegorza i jego wolontariuszy - i nadal zamierzamy to robić. W maju i czerwcu 2023 r. dostarczaliśmy do taboru leki, jedzenie, odzież i wspomniany już stuosobowy namiot. Latem 2023 r. był to chyba pierwszy we współczesnej historii Europy Wschodniej romski obóz z własną, terenową szkołą i świetlicą.

Przygotowaliśmy również letnie, jesienne i zimowe obozy w Polsce dla dzieci z Ukrainy, zarówno ukraińskich, jak i tych pochodzenia polskiego - w lipcu i sierpniu 2023 r. gościliśmy w Borach Tucholskich dzieci ze Lwowa i obwodu lwowskiego, Baru (obwód winnicki), Równego (Wołyń) i Kijowa. Ostatni w 2023 r., jesienny obóz zrealizowaliśmy we współpracy z Polsko – Amerykańską Fundacją Wolności oraz Szkołą Społeczną im. Astrid Lindgren w Miliczu właśnie na terenie Milicza. Wzięły w nim udział dzieci z Baru (obwód winnicki, Ukraina) oraz uczniowie lokalnej, milickiej szkoły. W styczniu 2024 r. w Miliczu gościliśmy grupę lwowskich maturzystów. Łącznie na obozach letnich, jesiennych i zimowych zorganizowanych przez Fundację Znaki Pamięci gościło w 2023 r. ponad 200 młodych uczestników.

Dodatkowo, od początku sierpnia do końca grudnia 2023 r., dzięki nawiązanej na początku maja 2023 r. współpracy ze Stowarzyszeniem Praskim PATRZ SERCEM oraz niemiecką firmą Humana ("Humana - für Mami und mich") nasza Fundacja prowadziła dystrybucję na terenie Ukrainy otrzymanych przez nas darów żywnościowych, obejmujących przede wszystkim wyroby mleczne, "child food" - kaszki i kleiki dla dzieci, przeciery owocowe, mleko modyfikowane dla niemowląt, mleko modyfikowane dla dzieci z alergiami, musy owocowe oraz mleko w kartonach (mleko białe, smakowe i kakao). Łączna ilość przekazanej przez nas i przy wsparciu logistycznym naszych partnerów pomocy żywnościowej w roku 2023 wyniosła ponad 100 europalet żywności o łącznej wadze przekraczającej 100 ton - były to 4 pełne tiry (33 palety każdy), do których dodatkowo otrzymaliśmy od Stowarzyszenia Praskiego PATRZ SERCEM kilka palet musów owocowych, deserów bananowych, przecierów owocowych dla najmłodszych i in. Opisywane artykuły trafiły do potrzebujących środowisk praktycznie na terenie całej Ukrainy - od Lwowa aż po tereny okupowane, m.in. we Lwowie, Zbarażu (ukraiński Czerwony Krzyż), Tarnopolu, Barze, Winnicy, Kalinówce, Kijowie, Żytomierzu, Humanu, Chersoniu, Mikołajowie, Kropywnyckim, Zaporozu, Dnieprze, Charkowie i in.. Duża część mleka (przede wszystkim pełnotłuste mleko białe) została również dostarczona z pomocą naszych ukraińskich partnerów i ukraińskiej administracji wojskowej do żołnierzy walczących na froncie we wschodniej Ukrainie.

JESIEŃ

Najbardziej intensywny okres realizacji naszej misji humanitarnej przypadł na miesiące późno letnie, jesienne oraz zimowe 2023 r. Fundacja przeprowadziła dodatkową rekrutację wolontariuszy do projektu, a także zorganizowała stały magazyn pomocy humanitarnej na terenie Warszawy. Dodatkowo, w porozumieniu z naszym partnerem - Fundacją Humanitarną Folkowisko - w przypadku ładunków wysokotonażowych korzystaliśmy z pozostającego w roku 2023 w dyspozycji partnera magazynu wielkopowierzchniowego w Cieszanowie (woj. podkarpackie), a także, we współpracy z firmą Zasada Group SA - z użyczonej czasowo powierzchni magazynowej będącej własnością Spółki w Targowisku w okolicach Krakowa. Pozwoliło nam to na przechowywanie ładunków wielkotonażowych (gł. produkty Humana) i ich regularną dystrybucję w opisywanym okresie. Transporty realizowane były regularnie w każdym miesiącu do końca grudnia 2023 r., ostatni transport wjechał na teren Ukrainy w dn. 31.12.2023 r.

Znaczącym wsparciem dla realizacji misji humanitarnej #WłączŚwiatłoUkrainie w drugiej połowie roku 2023 były środki przyznane nam z budżetu Państwa przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów na zakup 2 busów towarowo-osobowych oraz wynajem niezwykle potrzebnej powierzchni magazynowej na obrzeżach Warszawy. Pozwoliło to Fundacji na pełną elastyczność realizowanych transportów (bez konieczności dostosowywania ich od dostępności użyczanych nam bezpłatnie aut) i możliwość przyjmowania przekazywanych nam darów w znacznie większej niż dotychczas to było możliwe ilości.

Pod koniec sierpnia 2023 r, wobec znacznego (w stosunku do spodziewanego) wzrostu ilości pozyskiwanej pomocy humanitarnej w ilościach wielkotonażowych i koniecznością ich pilnego transportu, Fundacja nawiązała również długofalową, owocną i kontynuowaną do dnia dzisiejszego współpracę z Fundacją Historia Vita z Krakowa, posiadającą w swojej dyspozycji pięciotonowe ciężarówki wojskowe Iveco Eurocargo. W kolejnych miesiącach ciężarówki te były wykorzystywane przez naszą Fundację nieodpłatnie do realizacji transportów w ramach naszej misji humanitarnej. W okresie realizacji opisywanej dotacji ciężarówki te (poza transportami realizowanymi przez Fundację, a zakupionymi z dotacji KPRM autami) wyjeżdżały z naszymi ładunkami na teren Ukrainy łącznie 17 (!) razy.

W okresie 08-10.2023 r. przygotowaliśmy, wysłaliśmy na teren Ukrainy i dostarczyliśmy do potrzebujących m.in.: ponad 600 dużych, 17-kilogramowych gaśnic z ważną homologacją; w okresie od 1 września do 15 listopada (dzięki kontynuacji współpracy z Humana - fur Mami und Mich oraz Stowarzyszeniem Praskim PATRZ SERCEM), w kilku różnych transportach ponad 35 palet mleka (zarówno białego, jak i smakowego dla dzieci), mleka w proszku dla niemowląt

oraz kaszek i wyrobów dla dzieci o wadze ponad 35 ton. Dostarczyliśmy w tym okresie również kolejne 100 wózków inwalidzkich, 30 nowoczesnych łóżek szpitalnych, sprzęt do rehabilitacji, toalety i podnośniki dla leżących osób niepełnosprawnych i in. Przez cały czas kontynuowaliśmy również dystrybucję pieluch dla dorosłych osób niepełnosprawnych we współpracujących z nami ośrodkach opiekuńczych na terenie Lwowa, Winnicy, Baru, Żytomierza, Charkowa i Kijowa. Kontynuowaliśmy również (z pomocą środków własnych oraz wpłat od osób prywatnych) przygotowanie i dystrybucję apteczek taktycznych dla żołnierzy armii ukraińskiej oraz brygad Obrony Terytorialnej walczących na froncie. Głównymi składnikami naszych transportów w tym okresie były:

- Gaśnice
- Wózki inwalidzkie, łóżka szpitalne, sprzęt rehabilitacyjny,
- Żywność, w tym żywność dla dzieci
- Wyroby medyczne, w tym leki
- Nowa odzież i obuwie.

W okresie letnio – jesiennym 2023 r., we współpracy z partnerami w Barze, realizatorzy zadania podjęli decyzję o przygotowaniu zapasów na zimę w związku ze spodziewanym wzmożeniem w okresie późnojesiennym i zimowym działalności wojsk rosyjskich, spodziewanymi atakami na obiekty i ludność cywilną i co się z tym wiąże - potencjalnymi problemami z zaopatrzeniem w podstawowe artykuły - co niestety potwierdziło się w 100% w kolejnych tygodniach i miesiącach. W porozumieniu z kierownictwem Domu Polskiego w Barze uruchomiliśmy magazyn terenowy pomocy humanitarnej - początkowo na terenie Domu Polskiego, później zaś - ze względu na ilość dostarczanej pomocy - na terenie współpracującej z Domem Polskim szkoły rolniczej w Kuźmińcach w okolicach Baru. Równocześnie podobne zapasy (choć na mniejszą skalę) gromadzone były w Kalinówce (obwód winnicki) we współpracy z Urzędem Miasta Kalinówka. W ramach podjętych działań dostarczyliśmy do naszych magazynów terenowych zapasy żywności suchej i konserwowanej w ilości kilkunastu europalet (m.in. konserwy rybne i mięsne, gotowe zupy w puszkach, makarony, cukier, ryż, olej, płatki owsiane, płatki dla dzieci, mleko i wyroby mleczne i in.), a także elementy zabezpieczenia medycznego (materiały opatrunkowe i odkażające, opaski uciskowe do ran szarpanych, leki przeciwbólowe, szyny splint do złamań, rurki do intubacji itp.) oraz sprzęt rehabilitacyjny (w tym kolejne wózki inwalidzkie) oraz źródła energii elektrycznej (agregaty inwertorowe, generatory prądu różnej mocy oraz powerbanki).

Tak zorganizowany system magazynów i dostaw sprawił, iż wszelkie dary przekazywane naszej Fundacji zarówno w Polsce, jak i na Ukrainie przetrzymywane były i są w zabezpieczonych pomieszczeniach, a ich dostępność dla potrzebujących poprzez sieć naszych terenowych wolontariuszy jest niezwłoczna. Pozwala to także ograniczyć ryzyko naszych kierowców i wolontariuszy udających się z transportami na Ukrainę do niezbędnego minimum. Zorganizowane przez naszą Fundację z partnerami polskimi i ukraińskimi w Ukrainie magazyny terenowe ograniczają także liczbę potrzebnych transportów darów (pomoc gromadzona jest na miejscu i tu dystrybuowana do potrzebujących), co wpływa znacząco na racjonalność wydatkowanych przez Fundację, a powierzonych jej przez darczyńców, środków pieniężnych. Tym samym pomagać możemy potrzebującym jeszcze więcej.

ZIMA

Listopad 2023 r. przyniósł najbardziej wytężoną od początku roku 2023 pracę wspólnych i połączonych sił trzech organizacji - Fundacji Znak Pamięci, Fundacji Humanitarnej Folkowisko oraz Fundacji Historia Vita. Pod wspólnym hasłem #WłączŚwiatłoUkrainie - #ВідбудуємоЖиття (Odbudujemy Życie), ze wsparciem naszych partnerów i dobroczyńców akcji przygotowaliśmy potężny, składający się z 5 samochodów ciężarowych wiozących łącznie blisko 20 ton pomocy, konwój humanitarny. Konwój ten wyruszył na Ukrainę w dniu 22.11.2023 r.

Nasza listopadowa akcja była największą z dotychczasowych. W przeciągu 5 dni przejechaliśmy niemal 4.000 kilometrów. Odwiedziliśmy m.in. Bar, Winnicę, Kropywnycki, Chersoń, Czerkasy, Czernihów i Żytomierz. Osobna ciężarówka z wyposażeniem szpitalnym (m.in. wózki inwalidzkie, łóżka szpitalne, sprzęt do rehabilitacji itp.) pojechała do Dniepru (dawniej Dniepropietrowsk). Wsparliśmy tam swojego rodzaju "najciemniejszy kąt", do którego nie dotarła ŻADNA pomoc od rozpoczęcia wojny - szpital psychiatryczny dla żołnierzy rannych w działaniach militarnych. Są to osoby wyjątkowo poszkodowane - nie dość, że inwalidzi po (nieraz wielokrotnych) amputacjach, ludzie z poparzeniami to dodatkowo zmagający się z traumami psychicznymi i PTSD. Sam Dniepr jest miastem niemal całkowicie zrujnowanym, położonym na linii walk i bezustannie bombardowanym. W ramach tego konwoju dostarczyliśmy m.in.:

- 3 tony zup w puszkach dla brygad frontowych,
- 5 ton mleka w kartonach dla żołnierzy oraz ludności cywilnej,
- 3 tony mleka w proszku oraz kaszek dziecięcych,
- 360 łopat - zostały one dostarczone przede wszystkim do jednostek frontowych i budujących fortyfikacje ziemne
- 2 tony ciepłych ubrań dla żołnierzy,
- 1,5 tony ciepłych ubrań dla ludności cywilnej,
- blisko 20.000 podpasiek pozyskanych przez naszą Fundację dzięki współpracy z Kulczyk Foundation,
- 400 opakowań pampersów dla dorosłych osób niepełnosprawnych
- 70 wózków inwalidzkich,
- 10 nowoczesnych łóżek szpitalnych,
- przyrządy rehabilitacyjne do Centrum Rehabilitacyjnego dla żołnierzy w Winnicy, w tym rower i bieżnię stacjonarną,
- 5 palet żywności suchej, konserwowanej oraz o przedłużonym terminie ważności
- 100 nowych kołder i koców
- generatory prądu.

Nasza Fundacja zakupiła i dostarczyła również w ramach opisywanego konwoju ponad 500 sztuk taktycznych (opasek uciskowych), taktyczne bandaże izraelskie, gazę skompresowaną, środki opatrunkowe, specjalistyczne opatrunki wentylowane (okluzyjne) od ran postrzałowych klatki piersiowej, pulsoksymetry, jod, płyn lugola oraz leki. Przygotowaliśmy również (tak jak do każdego z naszych transportów) indywidualne apteczki taktyczne dla ukraińskich żołnierzy - w listopadzie 2023 r. udało nam się ich przygotować i dostarczyć blisko 300 sztuk. Łącznie od początku wojny złożyliśmy ich i dostarczyliśmy ukraińskim żołnierzom ponad 2000. Pragniemy zaznaczyć, iż wszystkie apteczki przygotowywane przez wolontariuszy Fundacji Znaki Pamięci są zgodne z obowiązującym standardem NATO i zawierają specjalistyczne elementy ratujące życie żołnierzy na polu walki. Członkowie i wolontariusze Fundacji pracujący przy przygotowaniu opisywanych apteczek przeszli zakończone otrzymaniem certyfikatu szkolenie z medycyny pola walki, posiadają zatem niezbędną wiedzę w tym zakresie. Apteczki

przygotowujemy sami ze względu na ich koszty - zakup wszystkich niezbędnych elementów i przygotowanie pojedynczej apteczki we własnym zakresie jest niejednokrotnie tańsze nawet o 1000 % (!!!!) od identycznej apteczki zakupionej w wyspecjalizowanych sklepach taktycznych i medycznych. Mówi to niestety bardzo wiele o kondycji moralnej współczesnego społeczeństwa i jego postawie w warunkach wojennych i konieczności ratowania życia innych ludzi ...

Dary wojskowe trafiły m.in. do 79 Brygady Artylerii, 120 i 125 Brygady Obrony Terytorialnej, punktu Obrony Przeciwlotniczej pod miastem Kropywnyckij (dawniej Kirowograd), a także do brygady Obrony Terytorialnej w okolicach Czernihowa.

Dary cywilne trafiły m.in. do Baru, Winnicy, Kropywnyckiego, Nowego Bugu (okolice Chersonia), Czernihowa i Nosówki oraz Żytomierza.

Również grudzień 2023 r. był dla nas okresem wyjątkowej pracy. Ze względu zarówno na zbliżające się święta Bożego Narodzenia, jak i prowadzony przez wojska rosyjskie ostrzał obiektów cywilnych i ataki na ludność cywilną, nasza pomoc w tym okresie okazała się niezbędna. Fundacja pozyskała środki finansowe oraz pomoc rzeczową na zakup artykułów pierwszej pomocy i potrzebnego przez naszych odbiorców na Ukrainie sprzętów i środków higienicznych, jedzenia od naszych partnerów i darczyńców - m.in. Fundacji Leroy Merlin, Fundacji Totalizatora Sportowego, Fundacji Kulczyk, Fundacji Kler, Fundacji PGZ i innych organizacji, a także od szeregu darczyńców prywatnych z Polski, ale także z USA, Wielkiej Brytanii, Holandii i Francji. W ramach grudniowych wyjazdów wsparliśmy ponownie współpracujące z nami środowiska, w tym przede wszystkim środowiska polskie we Lwowie, Dom Polski w Barze, środowiska polskie w Winnicy, Kalinówce, Żytomierzu i Kijowie, dotarliśmy także do polskich ośrodków w miejscach znajdujących się w bezpośredniej bliskości linii frontu - m.in. w Charkowie, Zaporozżu i Chersoniu. Auta biorące udział w akcjach grudniowych wyjeżdżały łącznie na terytorium Ukrainy 7 razy, zaopatrując odbiorców ponownie w artykuły medyczne, w tym apteczki taktyczne i żywnościowe, sprzęt rehabilitacyjny, generatory prądu i in.

W ramach grudniowej misji humanitarnej przeprowadziliśmy również, we współpracy z polskimi i zagranicznymi szkołami, akcję zbiórki paczek świątecznych dla najbardziej potrzebujących i najbardziej niesamodzielnych odbiorców ze współpracujących z nami środowisk na terenie Ukrainy - osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych. W akcję włączyły się szkoły podstawowe i średnie z: Lubyczy Królewskiej, Cieszanowa, Sejna, Milicza, Łomży, Warszawy, Wołomina oraz polska szkoła i organizacja z Cambridge (Wielka Brytania). Wszystkie paczki przygotowane zostały w

jednakowy sposób - zawierały podstawowe produkty spożywcze, higieniczne i słodyczne. Waga pojedynczej paczki wynosiła ok. 15 kg, łącznie udało się w ramach akcji zbierać ich blisko 300. Co niezwykle ważne, młodzi uczniowie do zbieranych darów dołączyli także własnoręcznie robione kartki świąteczne, co dla obdarowanych było ogromnym przeżyciem i dowodem nie tylko materialnego, ale psychicznego wsparcia ofiar wojny w Ukrainie w ich niezmiernie trudnej sytuacji.

Fundacja przygotowała też na własny koszt odrębne paczki z upominkami i słodyczami dla dzieci. Wszystkie paczki o łącznej wadze ponad 4.500 kilogramów zostały dostarczone do odbiorców do 31.12.2023 r. - trafiły przede wszystkim do odbiorców we Lwowie, Barze, Kalinówce i Zaporozu, gdzie przekazaliśmy również generatory prądu, żywność i pomoc medyczną) a także w Żytomierzu, Czernihowie i Kijowie.

PODSUMOWANIE

Fundacja zabezpieczyła na przestrzeni lat 2022 - 2023 ciągłość dostaw pomocy humanitarnej, nie ustaje też w wysiłkach w pozyskiwaniu zarówno pomocy rzeczowej i materialnej na rzecz opisanych powyżej środowisk, jak i nowych partnerów, sponsorów i darczyńców. Wsparcie instytucjonalne obejmuje jednak przede wszystkim koszty zakupu (bądź samodzielny zakup i przekazanie go naszej Fundacji) konkretnych rzeczy, potrzebnych odbiorcom pomocy. Są to zarówno żywność, lekarstwa, artykuły higieniczne, pampersy dla dorosłych osób niepełnosprawnych, jak również źródła energii elektrycznej, generatory prądu i agregaty inwertorowe, w tym agregaty o wysokiej mocy, powerbanki, latarki, lampy mobilne itp. Fundacja pozyskała również i pozyskuje w sposób nieodpłatny niezbędne środki transportu, w tym auta dostawcze i duże auta ciężarowe z naczepą typu TIR.

Nasza misja humanitarna nie byłaby możliwa bez współpracy z ludźmi dobrej woli, zarówno w Polsce jak i poza jej granicami - ich rola w realizowanych przez nas działaniach jest kluczowa. Naszym głównym partnerem organizacyjnym, logistycznym i merytorycznym są Fundacja Humanitarna Folkowisko i Stowarzyszenie Folkowisko z Cieszanowa (woj. podkarpackie) oraz Fundacja Historia Vita z Krakowa - to ludzie, których ofiarność i dobrą wolę można mierzyć w tonach. Regularnie współpracujemy również z Fundacją Freedom Space z Krakowa, warszawskim Stowarzyszeniem Praskim PATRZ SERCEM oraz Polsko - Amerykańską Fundacją Wolności (Warszawa) a także szeregiem organizacji zagranicznych, w tym w Anglii, Szkocji i Stanach Zjednoczonych. Realizację misji wsparło również Stowarzyszenie WIOSNA, zapewniając nam pokrycie części kosztów niezbędnego paliwa do transportów w postaci kart paliwowych w sieci stacji BP.

POMAGA WIELU. CO NAS WYRÓŻNIA?

- Jesteśmy małą, ale prężną, oddaną całym sercem pomaganiu potrzebującym Fundacją
- Jako historycy i społecznicy od 30 lat jeździliśmy na Ukrainę, znamy dobrze tamtejsze realia i co najważniejsze ludzi - Polaków i Ukraińców. Tych pierwszych jest w Ukrainie ok. 700.000. W większości pozostali na swojej ziemi i nie chcą jej opuszczać. Mimo trudnej a nieraz tragicznej własnej sytuacji, pomagają uchodźcom wewnętrznym. My ich w tym wspieramy.
- Wiemy kto wart jest zaufania i powierzenia wartościowej pomocy humanitarnej do rozdzielenia według naszych wskazówek. Kto umie rzetelnie zebrać dane od potrzebujących i sprawnie, na bieżąco nam je przekazać. Nasi wolontariusze na terenie Ukrainy to ludzie, których znamy od lat.
- Dzięki stałym kontaktom z nimi na bieżąco monitorujemy potrzeby ofiar wojny i adekwatnie do tego organizujemy zbiórki i transporty.

- Sami organizujemy każdy transport, a nasz koordynator dba o najefektywniejszą z uwagi na koszty, potrzeby osób do których kierowana jest pomoc i bezpieczeństwo kierowców trasę.
- Nasz koordynator i wolontariusze dbają osobiście o rozdzielenie pomocy do poszczególnych grup potrzebujących.
- Nie stosujemy tzw. turystyki wojennej - jeśli transport z pomocą może być przekazany przez potrzebujących w ramach ich sieci wewnętrznych przesyłek to zaufanym osobom powierzamy takie transporty i nie zbliżamy się z konwojami do strefy bezpośrednich działań wojennych.

FUNDACJA ZNAKI PAMIĘCI TO:

- jej członkowie i współpracownicy
- ludzie wielkiego serca - nasi wolontariusze w Polsce, w Ukrainie i innych krajach Europy.

Wszystkim naszym darczyńcom i partnerom ogromnie dziękujemy w imieniu potrzebujących i swoim za okazaną pomoc. Jesteśmy dumni i wdzięczni za to, że Państwo również znaleźliście się gronie osób, firm i organizacji wspierających nasze, chwilami bardzo trudne, działania na terenie Ukrainy.

Szczegóły podejmowanych przez nas działań a także zdjęcia i filmy z akcji pomocowych dostępne są zarówno na naszej stronie internetowej (www.znakipamieci.pl), jak i profilu naszej organizacji na Facebooku (<https://Facebook.com/FundacjaZnakiPamieci>) - zapraszamy serdecznie do zapoznania się z naszymi działaniami.

FUNDACJA ZNAKI PAMIĘCI
UL. PUŁKU AK „BASZTA” 2 LOK. 116
02-649 WARSZAWA

WWW.ZNAKIPAMIECI.PL
KONTAKT@ZNAKIPAMIECI.PL

NASZE DZIAŁANIA WSPARŁY I WSPIERAJĄ:

- Stowarzyszenie Praskie Patrz Sercem
- Humana - für Mami und Mich
- Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności
- Fundacja Edukacja dla Demokracji
- Fundacja Leroy Merlin
- Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
- Inter Cars Foundation / Fundacja Inter Cars,
- Fundacja Energa
- Hotel Gromada Centrum w Warszawie,
- Hotel Ibis Warszawa Ostrobramska,
- Hotel MDM,
- Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
- Kulczyk Foundation
- Fundacja Humanitarna Folkowisko
- Stowarzyszenie Folkowisko,
- Stowarzyszenie WIOSNA
- BP
- Fundacja Otwarty Dialog
- Fundacja PGNiG im. Ignacego Łukasiewicza
- Miasto Mińsk Mazowiecki
- Starostwo Powiatowe w Krakowie
- Starostwo Powiatowe w Starachowicach,
- Fundacja Avalon
- Lasy Państwowe
- Fundacja Banku Spółdzielczego w Lubaczowie,
- Lajkonik,
- Cambridge Families for Ukraine (UK)
- pracownicy naukowcy University of California
- Fundacja Totalizatora Sportowego
- Grana Sp. z o.o.,
- Fundacja PGZ
- Fundacja KLER
- Fundacja Historia Vita
- SAVA translogic
- Dostawcze24 Sp. z o.o.
- Fabryka Mebli w Rawie Mazowieckiej
- Bank Żywności SOS w Warszawie
- Fabryka Mebli w Rawie Mazowieckiej

oraz szereg osób prywatnych za pośrednictwem wpłat finansowych oraz darowizn rzeczowych. Zbiórki rzeczowe na rzecz poszczególnych edycji naszej akcji prowadzą również warszawskie i podwarszawskie szkoły: Szkoła Podstawowa nr 119 w Warszawie, Szkoła Podstawowa nr 70 z Oddziałami Integracyjnymi im. Bohaterów Monte Cassino w Warszawie, LO nr 1 w Wołominie oraz 1 LO PUL (liceum mundurowe) w Wołominie, a także Zespół Szkół Katolickich w Łomży, Szkoła Podstawowa im. gen. Nikodema Sulika w Lubyczy Królewskiej, Szkoła Podstawowa im Bronisławy Wystouchowej w Cieszanowie oraz Społeczna Szkoła Podstawowa im. Astrid Lindgren w Miliczu.

FUNDACJA ZNAKI PAMIĘCI
WARSZAWA, LUTY 2024

Informacje szczegółowe:

Krzysztof Hoffmann

Kierownik projektów, fundator, członek Rady Fundacji

+ 48 508 951 684

krzysztof.hoffmann@znakipamieci.pl

WIĘCEJ O NAS: <http://znakipamieci.pl>

FUNDACJA ZNAKI PAMIĘCI
UL. PUŁKU AK „BASZTA” 2 LOK. 116
02-649 WARSZAWA

WWW.ZNAKIPAMIECI.PL
KONTAKT@ZNAKIPAMIECI.PL

